

**Ministerstvo financí
České republiky**

Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace k transpozici AIFMD II

SHRNUTÍ ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY RIA

1. Základní identifikační údaje	
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů	
Zpracovatel / zástupce předkladatele: Ministerstvo financí	Předpokládaný termín nabytí účinnosti (v případě dělené účinnosti rozveďte): 04. 2026, některá ustanovení 04. 2027
Implementace práva EU: ☒ ANO ☐ NE. Pokud ano, uveďte: – termín stanovený pro implementaci: 04. 2026, některá ustanovení 04. 2027 – zda jde návrh nad rámec požadavků stanovených předpisem EU: ☒ ANO ☐ NE	
2. Cíl návrhu zákona	
Návrhem zákona se zejména transponuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/927 ze dne 13. 3. 2024, kterou se mění směrnice 2011/61/EU a 2009/65/ES, pokud jde o pověření, řízení rizika likvidity, podávání zpráv pro účely dohledu, poskytování depozitářských služeb a služeb úschovy a poskytování úvěrů alternativními investičními fondy (dále jen „AIFMD II“). Směrnice 2024/927 mění směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES ze dne 13. 7. 2009 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „směrnice UCITS“) a směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/61/EU ze dne 8. 6. 2011 o správcích alternativních investičních fondů a o změně směrnic 2003/41/ES a 2009/65/ES a nařízení (ES) č. 1060/2009 a (EU) č. 1095/2010, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AIFMD“). Dále se navrhuje změny reagující na praxi identifikované nedostatky v současné právní úpravě. Dalšími změnami se odstraňuje nadbytečná administrativní zátěž. Transpozice směrnice 2024/927 je navrhována primárně jako novela zákona č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZISIF“), mění se však i další související zákony, konkrétně zákon č. 15/1998 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 84/2024 Sb., o trhu s nevýkonnými úvěry.	
3. Agregované dopady návrhu zákona	
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: ☒ ANO ☐ NE	
V souvislosti s přijetím návrhu zákona nejsou očekávány přímé dopady na státní rozpočet ani na rozpočet územních samosprávných celků. Nicméně lze očekávat lehce negativní dopady na rozpočet České národní banky (dále jen „ ČNB “) v návaznosti na rozšíření okruhu dohlížených povinností (pozitivní dopady s ohledem na zrušení některých povinností budou spíše marginální).	
3.2 Dopady na mezinárodní konkurenceschopnost ČR: ☒ ANO ☐ NE	
Navrhovaná právní úprava by měla mít převážně pozitivní dopad na podnikatelské prostředí spočívající v rozvoji kapitálového trhu. Návrh zákona dále využívá prakticky všech diskrecí, které AIFMD II umožňuje. Transpozice tak posílí české právní prostředí a zachová konkurenceschopnost tuzemských obhospodařovatelů a administrátorů v mezinárodním prostředí.	
3.3 Dopady na podnikatelské prostředí: ☒ ANO ☐ NE	
Součástí transpozice jsou nové povinnosti pro obhospodařovatele a administrátory investičních fondů. Obhospodařovatelé budou muset upravit nastavení pravidel a zavést nové postupy řízení likvidity. Přizpůsobení se právní úpravě bude znamenat dodatečné náklady na úvod, ovšem efektivní řízení likvidity může přinést větší a lepší investiční možnosti. Návrh zákona zároveň využívá diskrece, které umožňují investičním společnostem (obhospodařovatelům) vykonávat činnosti dříve nedostupné – správa nevýkonných úvěrů, administrace benchmarků, přijímání a předávání pokynů týkajících se investičních nástrojů v případě investiční společnosti obhospodařující standardní fond. To může vést ke zvýšení	

atraktivitu kapitálového trhu v ČR. Dopad na podnikatelské prostředí bude tak novelou ve výsledku a dlouhodobém hledisku spíše pozitivní. Novela umožní jasně vymezenému okruhu investičních fondů za shodných podmínek rozšířit okruh poskytovatelů spotřebitelských úvěrů, nicméně jakkoli tato možnost dále rozšíří potenciál kapitálového trhu v ČR, její dopad na celkové podnikatelské prostředí se předpokládá malý.
3.4 Územní dopady včetně dopadů na územní samosprávné celky: ☒ ANO ☐ NE Transpozice právní úpravy investičních fondů nabývajících pohledávky z fondových úvěrů představuje potenciálně další alternativní možnost financování pro územní samosprávné celky, nicméně tato možnost existuje již dnes, dochází pouze k její harmonizaci a možnosti přeshraničního působení, dopady tedy budou spíše zanedbatelné, neboť územní samosprávné celky spíše využívají úvěrového financování poskytovaného bankami.
3.5 Sociální dopady: ☐ ANO ☒ NE –
3.6 Dopady na rodiny: ☐ ANO ☒ NE –
3.7 Dopady na spotřebitele: ☒ ANO ☐ NE Návrh zákona zvyšuje stabilitu otevřených investičních fondů zakotvením nástrojů pro řízení likvidity. Zároveň se zvyšuje informační povinnost pro administrátora investičního fondu týkající se poplatků a nákladů, které nese obhospodařovatel fondu a které nesou investoři, a další informační povinnosti vůči investorům. Tato ustanovení posilují ochranu spotřebitele, dopad na spotřebitele je tedy pozitivní. Rozšiřuje se možnost samosprávného investičního fondu v rozsahu povolení uděleného ČNB poskytovat spotřebitelské úvěry a tím zvýšit jejich dostupnost.
3.8 Dopady na životní prostředí: ☐ ANO ☒ NE –
3.9 Dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů: ☐ ANO ☒ NE –
3.10 Dopady na výkon státní statistické služby: ☐ ANO ☒ NE –
3.11 Korupční rizika: ☐ ANO ☒ NE –
3.12 Dopady na bezpečnost nebo obranu státu: ☐ ANO ☒ NE –

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE

Závěrečná zpráva RIA zachycuje popis existujících dílčích problémů jakožto příčin, které předkladatele návrhu zákona vedly k úvahám, jak tyto problémy řešit. Studie se skládá z jednotlivých částí, které se zabývají dílčími rozhodovacími problémy, jejich popisem, uvažovanými variantami řešení, zvolenými kritérii, vyhodnocením variant podle těchto kritérií a výběru nejvhodnější varianty.

Návrh zákona obsahuje řešení více dílčích problémů, jejichž výčet je obsažen v úvodu obecné části důvodové zprávy. Studie RIA se na základě obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace blíže nezabývá tématy, která

- sice jsou věcnou změnou, ale neznamenají významné dopady,
- se týkají parametrických změn,
- jsou pouze úpravami legislativně technické povahy,
- jsou transpozicí AIFMD II a členský stát nemá na výběr, jak k transpozici přistoupí.

1. Důvod předložení a cíle

1.1. Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

1.2. Definice problému

V AIFMD II jsou dány členským státům tři oblasti, kde členské státy mohou uplatnit národní diskrece:

- 1. Rozšíření seznamu vedlejších činností:** Členské státy mohou rozšířit seznam vedlejších činností a služeb, které mohou poskytovat externí správci alternativních investičních fondů podle AIFMD a správcovské společnosti podle směrnice UCITS (v českém právu „investiční společnosti“).
- 2. Povolení jmenování depozitáře z jiného členského státu:** Členské státy mohou dovolit, aby národní orgány dohledu mohly povolit jmenování depozitáře z jiného členského státu bez pobočky na základě odůvodněné žádosti od obhospodařovatele a za stanovených podmínek.
- 3. Zákaz poskytování spotřebitelských úvěrů:** Členské státy mohou zakázat alternativním investičním fondům, které nabývají pohledávky z fondových úvěrů, aby poskytovaly spotřebitelské úvěry.

Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace se zaměřuje na využití či nevyužití výše uvedených diskrecí členských států.

1.3. Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

V současné době mohou investiční společnosti kromě obhospodařování a administrace investičních fondů a zahraničních investičních fondů poskytovat i služby obdobné investičním službám, zejména individuální portfolio management, úschovu a správu investičních nástrojů, přijímání a předávání pokynů a investiční poradenství (viz § 11 ZISIF). Jako národní úprava je jim dovoleno, aby byly svěřenskými správci svěřenských fondů, které nejsou investičními fondy. Nově AIFMD II upravuje, že vedle obhospodařování, administrace a nabízení investičních fondů je běžnou součástí činnosti i nabývání pohledávek z fondových úvěrů a správa účelových společností v rámci sekuritizace (z logiky věci však toto není dovoleno ve vztahu ke standardním fondům, protože to neodpovídá jejich možnostem s ohledem na to, do čeho mohou investovat). AIFMD II pak dává diskreci členským státům, aby investičním společnostem umožnili být administrátorem benchmarků (pro směrnici UCITS i pro AIFMD) či aby mohly spravovat nevýkonné úvěry (jen AIFMD).

Depozitářem investičního fondu může být banka, zahraniční banka z EU s pobočkou v ČR, obchodník s cennými papíry oprávněný poskytovat službu úschovy a správy investičních nástrojů a zahraniční obchodník s cennými papíry z EU s pobočkou v ČR oprávněný poskytovat službu úschovy a správy investičních nástrojů. AIFMD II dává členským státům možnost, aby depozitářem mohla být i zahraniční banka z EU bez pobočky, pokud s tím vysloví souhlas národní orgán dohledu (v ČR ČNB).

Ustanovení § 27 a § 74 odst. 1 nařízení vlády č. 243/2013 Sb., o investování investičních fondů a o technikách k jejich obhospodařování, ve znění pozdějších předpisů v zásadě zakazuje fondům kolektivního investování poskytovat ze svého majetku úvěry nebo zápůjčky, které nesouvisí s jeho obhospodařováním. Výjimky jsou upraveny jen pro nemovitostní fond, který může poskytnout úvěr/zápůjčku nemovitostní společnosti, ve které má účast. Další výjimky se pak týkají technik k obhospodařování (repo obchody a deriváty), nabývání cenných papírů, které nebyly splaceny a investování do derivátů. Investice do dluhových cenných papírů se nepovažují za poskytnutí úvěru/zápůjčky. Ve vztahu k fondům kvalifikovaných investorů žádná úprava neexistuje, platí tedy, že co není zakázáno, je dovoleno. Co se týče poskytování spotřebitelských úvěrů, tak úprava rovněž mlčí, nicméně použije se zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSÚ“) z něhož plyne, že spotřebitelské úvěry mohou poskytovat pouze osoby uvedené v § 7 ZSÚ, kde nejsou uvedeny ani investiční společnosti ani investiční fondy. Jedinou možností by pro ně bylo získání oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, nicméně osoba, která by měla toto oprávnění, by musela být sama poskytovatelem (tj. věřitelem) a neměla by vystupovat v roli pouhého zprostředkovatele (resp. pak by musel mít povolení ten, kdo je poskytovatelem/věřitelem). Typicky investiční společnost by tak mohla toto oprávnění získat, ale úvěry by musela financovat ze svých vlastních zdrojů a nemohla by k tomu využít majetek jí obhospodařovaných fondů. Fondy bez právní osobnosti (podílové fondy, svěřenské fondy) nejsou právnickou osobou, a proto nemohou získat oprávnění podle § 9 ZSÚ. AIFMD II dává členským státům diskreci, aby fondům, které nabývají pohledávky z fondových úvěrů bylo zakázáno poskytovat spotřebitelské úvěry.

1.4. Identifikace dotčených subjektů

Mezi tzv. dotčené subjekty, na které budou mít zvažované varianty dopad, se řadí především:

- investiční společnosti
- investiční fondy s neobvyklou investiční strategií

- zahraniční banky bez pobočky v ČR
- ČNB
- investiční fondy nabývající pohledávky z fondových úvěrů, které chtějí poskytovat spotřebitelské úvěry
- investoři investující do dotčených fondů

1.5. Popis cílového stavu

Cílem je v rámci nabízených možností maximalizovat konkurenceschopnost ČR, zároveň jsou brány v potaz další chráněné zájmy, jako je ochrana spotřebitele či zachování finanční stability.

1.6. Zhodnocení rizika

Nedojde-li k využití diskrecí, může to poškodit ČR v tom, že dojde ke snížení konkurenceschopnosti českých subjektů a dotčené subjekty se rozhodnout přemístit své sídlo do jiného členského státu EU, který diskrece využil.

2. Návrh variant řešení

V následující části jsou popsány jednotlivé diskrece v rámci hodnocení dopadu regulace. Hodnocení povinné transpozice směrnice bylo provedeno Evropskou komisí, a není tedy nutno toto znovu posuzovat – navíc nemá ČR jinou možnost než AIFMD II transponovat, nechceme-li čelit sankcím ze strany EU. Předmětem hodnocení dopadů regulace je tedy pouze využití identifikovaných diskrecí.

2.1 Rozšíření činností, které mohou investiční společnosti vykonávat

Stávající stav a platná právní úprava

V současné době mohou investiční společnosti kromě obhospodařování a administrace investičních fondů a zahraničních investičních fondů poskytovat i služby obdobné investičním službám, zejména individuální portfolio management, úschovu a správu investičních nástrojů, přijímání a předávání pokynů a investiční poradenství (viz § 11 ZISIF). Jako národní úprava je jim dovoleno, aby byly svěřenskými správci svěřenských fondů, které nejsou investičními fondy. Nově AIFMD II upravuje, že vedle obhospodařování, administrace a nabízení investičních fondů je běžnou součástí činnosti i nabývání pohledávek z fondových úvěrů a správa účelových společností v rámci sekuritizace (z logiky věci však toto není dovoleno ve vztahu ke standardním fondům, protože to neodpovídá jejich možностям s ohledem na to, do čeho mohou investovat). AIFMD II pak dává diskreci členským státům, aby investičním společnostem umožnily být administrátorem benchmarků (pro směrnici UCITS i pro AIFMD) či aby mohly spravovat nevýkonné úvěry (jen AIFMD).

Návrh variant řešení:

V úvahu připadají tyto varianty řešení:

- **Varianta 0** – nevyužití diskrece, zachovat stávající stav

Zachování stávajícího stavu by omezilo potenciální rozsah oprávnění a dostupnost nabízených služeb všem účastníkům trhu bez relevantních důvodů.

- **Varianta 1** – rozšíření o všechny uvedené činnosti

Jedná se o maximální využití nabízené diskrece. Vznik vícenákladů je zcela v dispozici dotčených subjektů, které nemusí nabízenou možnost využít. Přínosem varianty však je to, že jim není nijak bráněno, pokud by tuto možnost využít chtěly.

- **Varianta 2** – částečné rozšíření předmětu podnikání (například jen benchmarky nebo jen nevýkonné úvěry)

Jde o kombinaci variant 0 a 1, proto má tato varianta výhody i nevýhody obou výše popsaných variant.

Návrh nejvhodnějšího řešení a odůvodnění

Po přezkoumání možností dle varianty 0 se nepodařilo najít důvody, které by směřovaly k oprávněnému využití tohoto řešení. Není relevantní důvod, proč neumožnit subjektům trhu rozšíření jejich podnikatelského oprávnění, pokud pro to naleznou interně zejména ekonomické odůvodnění, a budou ochotni nést s tím spojené vícenáklady. Širší podnikatelské oprávnění může být přínosem i pro případné příjemce nově upravených služeb, kteří mohou tyto služby využít. Stejně odůvodnění jako pro variantu 0 platí i pro variantu 2, kdy žádná z činností nemá v sobě hrozbu způsobitou vyloučit odůvodněně tuto činnost z možného rozšíření podnikatelského oprávnění.

S ohledem na výše uvedené se navrhuje využít variantu 1, kde náklady jsou plně v dispozici účastníků trhu a je na jejich rozhodnutí, zda tyto náklady přijmou v příčinné souvislosti s očekávanými benefity. Z hlediska nákladů veřejnoprávních subjektů (orgánů dohledu) lze oprávněně předpokládat, že případné náklady budou absorbovány v rámci řešení činností již povolených a využití varianty 1 nebude znamenat jejich výrazné navýšení. Z hlediska výnosů soukromoprávních subjektů lze očekávat příjmy v rozsahu obvyklých marží při předpokladu minimálních počátečních nákladů.

Shrnutí dopadů zvolené varianty

Přínosy	Negativa
+ maximalizace konkurenceschopnosti ČR ve srovnání s ostatními členskými státy EU + rozšíření subjektů, které mohou nabízet služby, a tak zvýšení konkurence na trhu.	– potenciálně ztížený dohled způsobený větší složitostí činností vykonávaných jedním subjektem (a <i>contrario</i> dohled nad specializovanými subjekty)

2.2 Umožnění ČNB povolit na základě žádosti obhospodařovatele, aby byla depozitářem investičního fondu zahraniční banka se sídlem v EU bez pobočky v ČR

Stávající stav a platná právní úprava

Depozitářem investičního fondu může být banka, zahraniční banka z EU s pobočkou v ČR, obchodník s cennými papíry oprávněný poskytovat službu úschovy a správy investičních nástrojů a zahraniční obchodník s cennými papíry z EU s pobočkou v ČR oprávněný poskytovat službu úschovy a správy investičních nástrojů. AIFMD II dává členským státům možnost, aby depozitářem mohla být i zahraniční banka z EU bez pobočky, pokud s tím vysloví souhlas národní orgán dohledu (v ČR ČNB).

Návrh variant řešení:

V úvahu připadají dvě varianty řešení:

- **Varianta 0** – nevyužití diskrece, tedy neumožnění investičním fondům využít služeb zahraničního depozitáře, který nemá pobočku v ČR

Zachování stávajícího stavu má omezující efekt na investiční fondy, které jsou limitovány nabídkou služeb depozitářů na území ČR. Například jeden český fond, který obchoduje s vysokou frekvencí, byl nucen založit si vlastního depozitáře, protože nikdo ze stávajících depozitářů neuměl nebo nebyl ochoten pro něj vykonávat činnost depozitáře (přitom v jiných státech EU by se dal takový depozitář najít, avšak neměl zájem kvůli jednomu fondu zakládat pobočku na území ČR).

- **Varianta 1** – využití diskrece, tj. umožnit ČNB, aby mohla povolit zahraniční bance z EU bez pobočky v ČR, aby byla depozitářem konkrétního investičního fondu

Jedná se pouze o možnost, která nemusí být nikdy využita, nicméně jeví se jako vhodné ji zavést, a to zejména s ohledem na omezený okruh depozitářů působících v ČR, kteří nemusí být schopni či ochotni obsloužit některé z méně obvyklých investičních strategií, což brání inovaci investičních fondů a může to vést k exodu do jiných zemí, kde je trh depozitářů více rozvinutý. Nejedná se o povolení en bloc, ale ČNB bude muset vždy posoudit, zda je v daném případě žádost opodstatněná (tj. nelze využít služeb domácího depozitáře, resp. depozitáře s pobočkou).

Podmínkou pro přivolení ČNB je, že na tuzemském trhu absentuje příslušná nabídka depozitářských služeb. Nepřipuštění diskrece by tedy mohlo mít za následek, že investiční příležitost poskytovaná tuzemským speciálním fondem nevznikne.

Základní výhodou využití diskrece se jeví možnost širšího výběru depozitářů. Investiční společnosti získají možnost vybrat si depozitáře z širšího okruhu subjektů, což může vést k lepšímu výběru služeb a podmínek. Dalšími výhodami mohou být mezinárodní zkušenosti – zahraniční banky mají bohaté mezinárodní zkušenosti, které mohou být přínosné pro správu obmyšlených investic, diverzifikace rizika. Použití zahraniční banky jako depozitáře může pomoci diverzifikovat riziko spojené s lokálními ekonomickými podmínkami a možnost lepších podmínek a zahraniční banky mohou nabízet lepší podmínky, jako jsou nižší poplatky nebo lepší služby, díky konkurenci na mezinárodním trhu. Zároveň může docházet k úsporám z rozsahu.

Základní nevýhodou využití diskrece může být komplikovanější komunikace a dohled. Komunikace se zahraniční bankou bez pobočky v ČR může být složitější než v případě banky s pobočkou. Jako vedlejší nevýhody se mohou jevit odlišné regulační požadavky, riziko měnové konverze či závislost na rozhodnutí ČNB, kdy povolení zahraniční banky jako depozitáře závisí na rozhodnutí České národní banky, což může být procesem s určitou mírou nejistoty, zajištění souladu s legislativou a v neposlední řadě potenciálně vyšší náklady na audity.

Povolení zahraniční banky bez pobočky v ČR jako depozitáře může snížit náklady spojené s výběrem depozitáře, jelikož nebude nutné zřizovat pobočku nebo najímat (vytvářet) lokálního depozitáře. Zjednodušení procesů, zejména výběru depozitáře, vyjednávání uzavírání dohod může vést k nižším počátečním a průběžným nákladům. Možnost vybrat depozitáře z širšího okruhu subjektů (při absenci lokálního depozitáře, jak uvedeno výše) může vést k lepšímu výběru služeb a potenciálně výhodnějším podmínkám, což může mít pozitivní dopad na efektivitu správy fondu, a tím i na příjmy. S tím souvisí i omezení potřeby případně generovat specifické *know-how* a další duševního vlastnictví spojené s poskytovanou službou. Zahrnutí zahraničních bank do výběru depozitářů může zvýšit konkurenci a konkurenceschopnost, což může vést k lepším službám a podmínkám pro obhospodařovatele.

Návrh nejvhodnějšího řešení a odůvodnění

Na základě provedeného rozboru se jako nejvhodnější jeví varianta 1. I když není postaveno na jisto, že dojde k využití vytvořené možnosti, přesto přináší aplikace potenciální pozitiva pro účastníky trhu.

Shrnutí dopadů zvolené varianty

Přínosy	Negativa
+ umožnění vzniku investičních fondů s neobvyklou strategií zajištěním depozitáře, kterého není možné získat v tuzemsku	– potenciálně ztížený dohled

2.3 Zakázat investičním fondům poskytovat spotřebitelské úvěry

Stávající stav a platná právní úprava

AIFMD II zavádí možnost členského státu zakázat na svém území investičním fondům, které nabývají pohledávky z fondových úvěrů, poskytovat spotřebitelské úvěry. Dále zavádí možnost zakázat investičním fondům spravovat spotřebitelské úvěry poskytnuté spotřebitelům s bydlištěm na jeho území. Tímto zákazem není dotčeno nabízení v ČR zahraničních investičních fondů, které poskytují spotřebitelské úvěry spotřebitelům s bydlištěm v zahraničí nebo spravují spotřebitelské úvěry poskytnuté spotřebitelům v zahraničí. V rámci řešení diskrece byly brány v úvahu aspekty trhu spotřebitelských úvěrů, který je nutno vnímat v širším kontextu, protože úprava práv spotřebitele a jeho ochrana hraje významnou roli.

Návrh variant řešení:

S ohledem na shora uvedené připadají v úvahu tři varianty řešení:

- **Varianta 0** – nevyužití diskrece, tedy vysloveně nezakazovat poskytování spotřebitelských úvěrů

Nevyužití možnosti ČR zakázat investičním fondům poskytovat spotřebitelské úvěry by mělo jako možný následek neodůvodněné omezení konkurence v oblasti poskytování úvěrů, kdy odborná veřejnost podporovala v rámci diskuzí nevyužití diskrece. V rámci diskusí s odbornou veřejností byla naopak namítána zejména možná neadresnost vymáhání práv a povinností a v konečném důsledku potenciální oslabení postavení spotřebitele. Konečným dopadem takového řešení by byl ve středně dobém horizontu nárůst nákladů spojených s ochranou spotřebitele a pokles příjmů poskytovatelů spotřebitelských úvěrů.

- **Varianta 1** – využití diskrece a výslovně zakázat poskytování spotřebitelských úvěrů

Vzhledem k indikacím plynoucím z odborných diskusí se varianta úplného zákazu nejvíce jeví jako optimální, neboť by došlo k zamezení vzniku jiného zdroje financování potřeb spotřebitelů v případě poptávky po tomto zdroji, a zároveň by se omezilo regulovanému subjektu vstup do tohoto odvětví, což se při dodržení všech pravidel na ochranu spotřebitele nejevilo opodstatněné.

- **Varianta 2** – dílčí využití diskrece při zachování principu, že poskytovatel je současně věřitelem

Jako poslední varianta byl zvažován kompromis mezi úplným zákazem a účelovou regulací, která nevybočuje z aktuální vnitrostátní úpravy, neoslabuje stávající instituty ochrany spotřebitele a současně neznemožňuje využít další zdroje financování pro spotřebitele. Byly zvažovány různé varianty, nicméně ukázalo se jako nežádoucí, aby poskytovatelem spotřebitelského úvěru byl někdo jiný než věřitel. Proto není vhodné, aby spotřebitelské úvěry poskytovaly subjekty bez právní subjektivity (které jsou navíc souborem majetku patřícího více osobám nebo nepatřícího nikomu) nebo investiční společnost z majetku jí obhospodařovaných fondů. Na základě těchto principů přichází v úvahu jen investiční fondy s právní osobností, které se dělí na samosprávné (s povolením ČNB) a nesamosprávné (u nichž je investiční společnost jediným členem statutárního orgánu a jejichž povolení k podnikání je tak odvozeno od povolení investiční společnosti, kterou ale mohou relativně snadno změnit). Z praktického hlediska a z hlediska náležité opatrnosti se jeví jako nejvhodnější zvažovat pouze variantu, podle které může poskytovat spotřebitelské úvěry pouze samosprávný investiční fond (oprávněný nabývat pohledávky z fondových úvěrů), získá-li současně oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru od ČNB. Podmínka povolení k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru je nezbytná pro zachování práv spotřebitele a zachování rovných podmínek na trhu.

Návrh nejvhodnějšího řešení a odůvodnění

Navrhuje se využít variantu 2, konkrétně že samosprávný investiční fond oprávněný nabývat pohledávky z fondových úvěrů může poskytovat spotřebitelské úvěry, má-li oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, které mu udělila ČNB. V ostatních případech se využívá možnost členského státu zakázat (resp. neumožnit) investičním fondům poskytovat spotřebitelské úvěry, jako vyvážené řešení mezi potenciálními přínosy a hrozbami a s tím souvisejícími náklady a výnosy, neboť z pohledu poskytování spotřebitelských úvěrů je nutno zachovat jednotu mezi poskytovatelem spotřebitelského úvěru a věřitelem, což by u jiných typů fondů nebylo možné.

Shrnutí dopadů zvolené varianty

Přínosy	Negativa
+ otevření možnosti nových zdrojů financování při zachování standardů ochrany spotřebitele	– žádná nebyla zjištěna

3. Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Níže je uvedeno shrnutí variant, které navrhuje Ministerstvo financí uplatnit v předkládaném návrhu zákona. Podrobnější popis zvažovaných variant a výběr nejvhodnějšího řešení jsou pro navrhované změny uvedeny v části 2.

Řešená otázka	Doporučené řešení
2.1. Rozšíření činností, které mohou investiční společnosti vykonávat	Varianta 1 – rozšíření o všechny uvedené činnosti
2.2 Umožnění ČNB povolit na základě žádosti obhospodařovatele, aby byla depozitářem investičního fondu zahraniční banka se sídlem v EU bez pobočky v ČR	Varianta 1 – umožnit ČNB, aby toto mohla povolit
2.3 Zakázat investičním fondům poskytovat spotřebitelské úvěry	Varianta 2 – dílčí využití diskrece – samosprávný investiční fond je oprávněn poskytovat spotřebitelské úvěry, pokud má oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru

4. Implementace doporučené varianty a vynucování

Začlenění doporučených variant bude provedeno předložením návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony v souvislosti s transpozicí AIFMD II. Dojde k rozšíření předmětu podnikání investičních společností v § 11 odst. 1 ZISIF, které bude reflektováno i ve změně § 479 ZISIF. Zároveň dojde k rozšíření § 69 ZISIF o nové odstavce 3 až 5 (což bude platit i pro fondy kvalifikovaných investorů na základě odkazu v § 83 odst. 1 ZISIF), které umožní poskytovat služby depozitáře i zahraničním bankám se sídlem v EU bez pobočky v ČR, jsou-li splněny náležité podmínky a dá-li k tomu ČNB souhlas.

Ve vztahu ke spotřebitelskému úvěru dojde k povolení poskytovat spotřebitelské úvěry pro samosprávné investiční fondy v § 8 ZISIF, pokud budou mít současně oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru. Naopak ve vztahu k nesamosprávným investičním fondům a fondům bez právní subjektivity bude poskytování spotřebitelských úvěrů vyloučeno v § 9 a 11 ZISIF.

5. Přezkum účinnosti regulace

Přezkum účinnosti a vhodnosti nové právní úpravy bude prováděn průběžně ČNB, která vykonává funkci dohledového orgánu nad finančním trhem, a na unijní úrovni orgánem ESMA a Evropskou komisí k datu určenému AIFMD II, tj. k 16.04.2029. Ministerstvo financí se pak bude aktivně podílet na vyjednávání případných změn směrnice UCITS a AIFMD na unijní úrovni v plánovaných revizních obdobích.

6. Konzultace a zdroje dat

AIFMD II byla ze strany Ministerstva financí konzultována již během vyjednávání finální podoby směrnice v rámci vyjednávání na Radě a poté v rámci trialogů, zejména formou bilaterálních jednání s aktéry trhu, s ostatními členskými státy a s ČNB. Poté, co byl schválen finální text AIFMD II a směrnice byla zveřejněna v Úředním věstníku EU, uspořádalo Ministerstvo financí v dubnu 2024 kulatý stůl se zástupci Asociace pro kapitálový trh ČR, kde byly představeny základní změny, které směrnice přináší, a kde bylo indikováno, jakým způsobem budou tyto změny implementovány. Účastníci jednání podpořili využití diskrecí, které byly během jednání představeny. Zástupci MF zároveň uspořádali bilaterální jednání se zástupci ČNB, v rámci kterého bylo mimo jiné diskutováno využití diskrecí, přičemž v otázce diskrecí po projednání panovala shoda.

7. Kontakt na zpracovatele RIA

Mgr. Stanislav Šrámek, e-mail: stanislav.sramek@mfcf.cz, tel. + 420 257 043 247